

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

БИБЛИОТЕКА

891.54-2

ф-914

ЗКУ

19014

19015

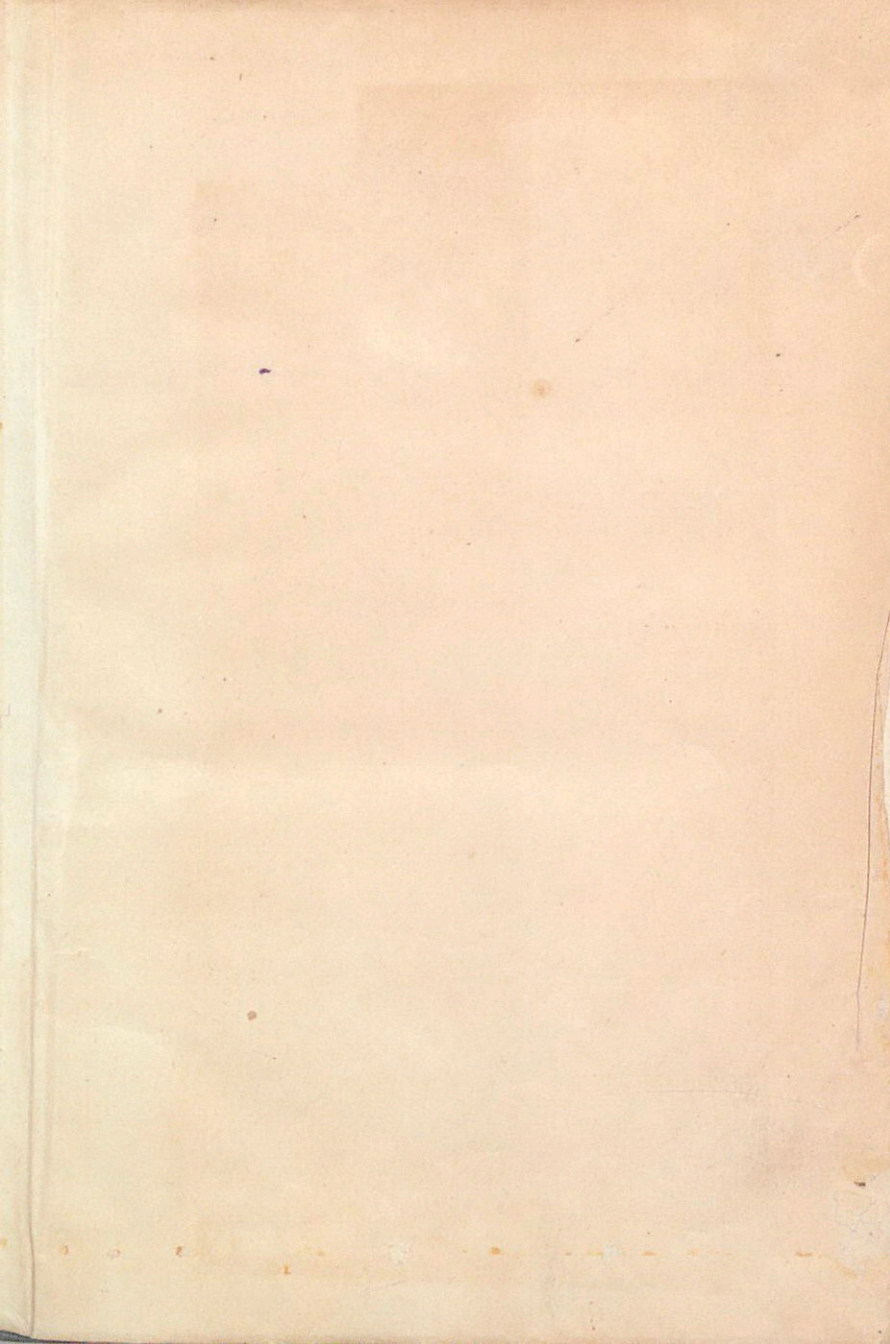
891.99

ф-94

G. S. S. S. S. S.

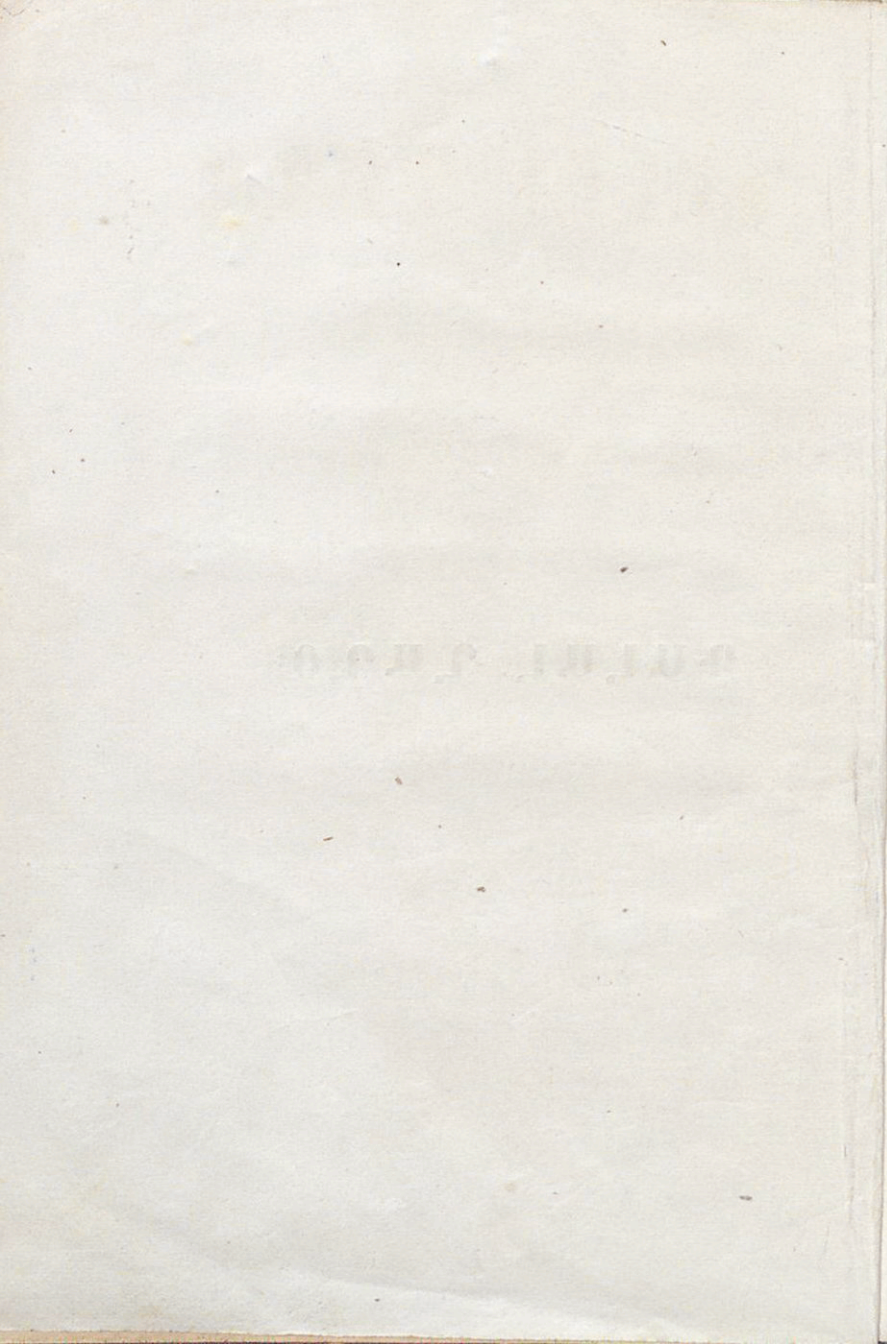

A 1972

28

Դ Ա Լ Ա Լ Ղ Ա Ղ Օ:

89199
4-94

Handwritten signature

1 89154-9

ԴԱՆՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒՄ

891.99 *արջի և ձի*

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

1-0

4-94

Handwritten mark

ԵՐԿՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՈՎ

ՀԱՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՒԿՓՈՒՆԵՐՈՒՄ:

Տ Փ Խ Ի Ս

Записано в инвентарной книге
по стр. 399 под № 1647-26096.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐՁՈՒՄԱՅ ԷՆՖԻԱՃԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ:

2-45188

1

1866

1866

1866

1866

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ:
Тифлисъ. 10-го Мая 1866 года.

66743-4-7

1866

4199-78

Դ Ա Լ Ա Լ Ղ Ա Ղ Օ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՈՎ :

ԹԻՓԼԻՂԻ Թատարոն.—4 Փետրվարի 1863 ամի:

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ՂԱՂՕ ՆԻՄՆԻՄՈՎ, դալալ.

ՀԱՁԻ ՅԱԿՈՔ, սյուսեցի վաճառական.

ՅԲՎԻՏԱՁԷ, վրացի.

ՅՈՎ ՀԱՆՆԷՍ ԴԱՐԱՁԻՉԱԳԵՍՆՑ, կիսառուսումով երիտասարդ.
ՍԻՆԴՈՒԽՏ, Ղաղօի կինը.

ԿԻՎԿԻՎ, Մշեցի, Ղաղօի ծառան.

ՀԱՐՕ, Կիվկիվի երկրացի.

ԳԻՔՕ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ, հասարակ վաճառական, ղաղօի բա-
րեկամը:

Գործողութիւնը պատահում է Թիֆլիզումը Ղաղօի տանը:

Բէմը ներկայացնում է մի հասարակ սենեակ, Տփիսիսու հայ
վաճառականի կէրպ սարքած. երկու դուռը աչ և ձախ, ևս
բուխէր (հնոց) միւս կողմը թախտ, որի վերայ դարսած է
մոթաքայ, քանի մի աթոռք:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՋԻՆ.

Տ Ե Ս Ի Լ Ա.

Երբ վարագոյրը բարձրանում է, Կիվկիվը աւելը ձեռնն բռնած
գէտինը աւելու մ է, և մի քանի անգամ գլուխը ժաժտալի է

ԿԻՎԿԻՎ,

Նաման մըր մամլաքաթ, եաման մըր մամլաքանթ,
եաման մըր Մուշ, քու խօղ ուջրին ղուրբան (սաստիկ
օր քաշելով) թայնու, թայնու, եօթ տարի է մըր տնէն
կէրեմ, օր կաշխատեմ, օր կուտեմ, շարխներըս հէչ

ի թաժանար, էլմանէն քօլօղ, էլմանէն բջիւր ու չորբ-
 ներ, էլմանէն Ախիկիւլ: Յս հօրի ելեր, մըր տուն թորգէր
 իմ կնիկ, իմ ճժերս մտահան էրեր, թորգեր մըր ա-
 նուշ ջրեր, կանանշ դաշտեր խաղար թուրլու ծախկներ,
 մըր օխչըրների բղղօց, խօրօտիկ մօրօտիկ դառներու,
 մկըկոց, էկեր իդա երկիր նասեր եւմ (գլուխը ժաժտալով)
 չըմ գլինայ յօրի մըր երկրէն մարդ չի դար, արնէն
 խաբար մը առնէինք. մըր սանխէր Յարսն խերու
 զնաց, կասէր թէզ կիզամ, իմալ կտեսնեմ, զնաց մնաց.
 եաման Մշու Սուլթան, Սըրբ Կարաբէդ քու քէարա-
 միդ մեռնիւմ մըր անէն մի խաբրիկ, գիշերուանս երաղ
 լէ աղէկ բան չէր: (գրօից գուռը ծեծում են) Գուռ կը
 տփնն, չըմ գլինայ սվ կեղնի, քէլիմ բանամ, կեղնի
 ուտտա Մօսէսնէ, աղէն լէ տուն չէ, խանուամ լէ
 դացէ գրկեցի տուն. (գնում բաց է անում գուռը, մանում է
 Յարսն, ճանապօրհի շարով) Տօ եաման քրզի դուրբան, աօ
 դա իդա դնւ ես, աօ սանխէր Յարօ քըզի հէյրան,
 դու եփի էդար, հա, հա, խիմի քո անում տուի, աօ
 ես, իդա դու ես, մըր մամլաքաթէն:

ՀԱՐՑՆ:

Բարաշողում, քափոր Ախիկիւլ, քէֆդ իմալ է, աօ
 արի մէկ քու երէս պաղնեմ (համբուրում է) աօ քու
 խէր, քու մէր, սանամի աղջիկ, քու ճժեր, քու խլուդ,
 քու պլուզ քու երես, քու ձեռ կը պագնեն, կասնն
 յօրի չէկաւ, քիչ մնաց ինձի տիէին, թէ յօրի չը բե-
 րիւր խէտղ, ես լէ ասի կերթամ կնօր կըճամիւմ:

քեզի մէկ թուխդ լէ բերել եմ, հանդաքօլողիս մէջ
(առնում քօլօղը թուխար պարտում)

ԿԻՎ,ԿԻՎ:

Եաման, սանխէր Յարօ, դու մըր տուն գացիր, մըր
բալաք շուն անասր, փշոր մը խաց տուիր, սանամի
աղջիկ քըզմէ փախաւ, քու ձեռք պագաւ, օտքերդ
լուաց, իմ խլուդ, իմ պլուդ ջոջցերէն, քօթան կեր-
թան, խնիւր կարծցնեն: Ափօն մեռնի խըլըզին, բա-
ւուլ մեռնի պըլըզին, յեքուան կերթան չարտու, ձեռքմ
խալու կառնեմ խըլըզիս, ձեռքմ խալու կառնեմ պըլը-
զիս, եաման խլուդ, եաման պլուդ:

ՅԱՐՕ:

Տօ խա վալլահ, էդուք մնայ, զըմէն կասեմ, բու
թուխդ իչկէ, զըմէն մէջ գրուկ է:

ԿԻՎ,ԿԻՎ:

(Թուխար առնում է և երեսը կարգում) Էս գիր լէ երթա
Սըրփ Մինասայ կուշա, Մրաօյի տղայ Ախլիկիլին,
Թիֆլիզի մէջ (սխում է քսել աչքերին և համբուրել յետոյ
կարգում)

«Որ իմ Սըքօյի տղայ Մրաօս, իմ սիրուն
«Ախլիկիլիս շատ ու շատ բարով, զըմէն քեզի
«կը խարցան, քու երես կը պագնեն, եօթ տա-
«րի է մըր տուն սուդ ու չիվան կեղնի (օր քաշեալ).
«քու Պրէ աղպէր արե քըզի բաշխաւ, զլուխդ
«ապրի, դարդ մէնի, Ախլիկիլ քըզի դուրբան:

(Երգում է տխուր ձայնով):

Իմունն Արիկիւմ շատ շատ բարով,
 Աերթաս ամսով չըսի գայ տարով,
 Խարս պարզուկ, տղայ բերուկ
 Արտ շիվար, քօթան վարելու:
 Արիկիւմ գլուխդ իդա տեղ տղզուց
 Իսա տեղ կընդուց
 Մացինք շիվար տուռ եր մըզի տակ,
 Արիկիւմ խասի քո խէր կը մեռնի:

(Երգելուց յետոյ) Եաման, վնյ իմ արևուն, տօ սան-
 խէր Յարօ, գինաս Պրէյն իմնւ մարդ էր, էնա չա-
 յեր ջիման տեղ որ կանգուկ ըլէր, զուշ անցնէր վրէն
 խաղ կասէր, է՛ որ չարուխ օր տեսնէիր, երէս ունէր
 թ ածայ, տակ հէչ բան չկար, շալվար ունէր թէլքա-
 չէիր կտօր կտօրի չէր խասնէր, համան Պրէ, համան
 իմ Պրէ, սանխէր Յարօ համան սիրտս ի կըտըլվիայ:

ՅԱՐՕ:

Տօ Ֆիքր մընէր, քաւոր Արիկիւմ, ախշարք վնւ
 կը մնայ, քելէ գնա ձըր տուն, քու խօր խաւարին
 խասի, ձըր մուլք, ձըր խնդու խնդաստան խոքա, ի-
 մալ էնենք, Աստուած ողորմի խոքուն, լիսի եղնի,
 գինամ վոր մեր քավոր Պրէն աղէկ մարդ էր համա . . .
 (Դրսիցը երբև Ղազոն ուրիշի հետ խօսում է, ձայն է տալի կիւ-
 կիւլին):

ՂԱՂՕ (Դրսեկց):

Տօ Արիկիւմ աղջիկ պարոնը տանն է: (այս ձայնը
 Լսելուն պէս Արիկիւմը Յարօ-ին խօսքը կարուսէ:)

ԿԻՎ, ԿԻՎ:

Նաման սանխէր Յարօ, յիլէ, յիլենք, իմ աղէն
քըղի տեսնի, աղէկ բան շիլնէր, յիլէ: (միւս դուռից
դուրս են գնում)

Տ Ե Ս Ի Լ Բ.

ՂԱՂՁ մտածելով տուն է գալի.

Տօ կիվկիվ, (կռժէ) իս չիմ հասկանում, թէ միր
կընդդիւրքը օր ու ցէրէկ ինչին դէսուղէն մանդալի:
(մտնում է ԿԻՎԿԻՎԷ) Աղջիկ պարօն ուր է:

ԿԻՎ, ԿԻՎ:

Աղան խանում լէ գացելէ դրկեցի տուն:

ՂԱՂՁ:

Գնա կանչէ: (ԿԻՎԿԻՎԷ դուրս է գնում, Ղաղան մէնակ
խօրը մտածելով) Արմընէլու բան է, թէ էս միր քախ-
կումը փուղ դաղիլը ինչի դժուարացաւ տօ, ամա իս
ասումիմ մարթս պէտք է փանդը դիդենա, ժաժ ու
մաժ դայ, էստի դիվչի, էնդի դիվչի, ախար մէ տիղ
կու դիվչի էլի, թէ չէ էսպէս փիքը անելով վայ տա-
լով, քուն կտարելով վունչիչ չէ դառնում չէ, էստու-
րը վիրչ պիտի էս սահաթին ասինք, իս մէ
դալալ մարթ իմ, ինչիմ դաղում, օրը դաղում իմ
օրը ուտում իմ, իս ասում էի, թէ մէ փունդամէն-
տալնի բան ըլի, մէկ էնթաուր ջըղում ըլի մէ
բան կայ, շատ վուխտէ գլխիցս չէ դուս գնում, քա-
նի էս բանի վրայ փիքը իմ անում, էնքան ջուխտ

քինթ է դալի, խոմ ասումին քինթը տուտուց բան է, ամա չէ, իս էնպէս փորցած ունիմ ու ավոտում իմ ինչպէս մէ այսմաւուրք . արի ասումիմ գլուխ գնիմ, կուլի բանման դառնայ, իս ուղումիմ էս միր տաք ջրերու Բաղնիսը իջարով վիկալնի, հն . ինչ կօսիք. Ան, կօսիկ թէ խիստ լաւ կօնիս էլի, ար ուղա չիչինի ունդա: (1) Գիդիք, թէ իս ինչու համա էսպէս տաք տաք կըպչում էս բանին, մէ քանի տիդ պատահիլ իմ, միր պարուն հէքիմներուն, իմացիլիմ նրանցից, վուր հիմի ուփրոյ ուփրոյ շատ խորուրդին տալի էսդացի խալխին, թէ հիւլանդներուն, թէ առուղջներուն, ջալդ ջալդ բաղնիսը գնացէք կօսէ, շատ առուղջէ կօսէ, ամէն ցաւի համա լաւ է կօսէ, էս տու համա իս շատ ժուգէ մտքումըս դրիլ իմ, վուր էն իջարէն վիկալնի. վն էս տուպէս լաւ բան էլ ինչ կուլի: Են ինձ մօդ վուր մէ մանուս է դալի, ջալդ ջալդ դահէս տանումէ, «վուլի միշովէ» (2) նա ինչ ասաւ մէ օր, թէ էն բաղնիսի տէրը իմ բարեկամն է կօսէ, ասիմ նրան, էդէբայ նա շինէ, տեհնիք: Ամա մէ բանէլ կայ, մարթս իրա բանին պէտքէ մուղայիթ կէնայ, իր ջիլաւը (3) ուրիշին չըտուր տայ, ինչ բանի էլ մարթս կըպչի, առաջ լաւ պէտքէ վիքրանէ. հանդը վիկալնի, հէնց մարթուս բախտ բացուեցաւ էլ ձեռնեմէն չը թողնի, թէ չէ իժում իրայ գլուխը վայ տալու ուչ կուլի:

(1) Այս տեղ ինչ հարկաւորէ աւելի խօսիլ. (2) փող դթի.
 (3) սանձ:

Օ՛հ, էստու համա խիւք է հարկաուր խիւք, ուղուի, բանականութին, ս՛հ մինձ բանէ: Ա՛խ վուրդի իս իմ ողորմած հօքի բիձա կակօ, դուրթէ վարպիտի ու վարթապիտի մօղ չի մինձացած, ամա էն լուսահողին շատ խիւք ունէր գլխումը, ինչ որ խօսումէր, հէնց գիտենաս թէ ավիտրանի կոխքին գրած ըլի. սաղ Աստուածաշունչը փուրումն ունէր, մէկ խօսք ասելիս հազար վկայութին էր բերում, ժամագիրք, շարականը, սաղմոսը, ութկանոնը խօմ ջրիպէս դիտէր, հարուր փիլիսոսիայ, վարպիտ, հաւաքվիլ էր, բերանիբը կըցըխէր, կութրիվէր, իժում ճանփայ կուզցէր, էն աշխարքի խարար էր տալի: Աստուած ողորմի նրա հօքուն: Էս լաւ, հիմի վուր իս էս իմ ցնդրուտ գլխիցը դուսիմ տալի, նրա հունարը չէ, թէ չէ իս ովիմ, վուր բան գիտէնամ. թէ չէ անի, . . . (մտնումէ Սինդուլու, սպիտակ զաթերով:)

Տ Ե Ս Ի Լ Գ:

ՍԻՆԴՈՒԼՍ Կ ԴԱՂՕ:

ՍԻՆԴՈՒԼՍ:

Ղաղօջան, դ՞նն էիր ինձ կանչիլ տուի:

ԴԱՂՕ:

Հն, էս առուտիան առուտիան ուրիս գնացի:

ՍԻՆԴՈՒԼՍ:

Ինչ անիմ, Սարէգօինց բիջը էկիլ էր, թէ իմ աղջիկպարունը կօնէ կանչումէ, գնացի տեսայ, Սարէգօն, թէ Սինդուլտ ջան էն նոր մօղնի ճակտի աղլուխը մէ ճարէ կօնէ, շատ հարկաուր է կօնէ: Էդ

կի չէ Ղաղօջան էն ջայել աղէն էլի էկիլէր, քիղ հարցնումէր, մէ իմացի ուլէ, ինչ է ուզում:

ՂԱՂՕ-

Վն, իս ինչ ասիմ, վուր եկիլէր, ինչէ ուզում, թող դա մէ տեսնիմ օվէ, մէ դուն ինձ ասա խէրօվ օքմին է էրէվում, թէ ծրտի պրտի. իս դարդակ մարթու գլուխ չունիմ:

ՍԻՆԳՈՒԽՏ:

Իս ինչ կու ճանչնամ խերովէ թէ անխէր, ինչոր Գարաչիչադեանցի վուրթիմ կօսէ, պարոն Ղաղօի հիդ շատ հարկաւուր բան ունիմ կօսէ, իս ասի տանը չէ, մէ էրկու սահաթվան էդնէն տուն դուքայ:

ՂԱՂՕ-

Թող դա մէ տէհնինք ծօվէ, ինչ խիլքի տէր է, կամ ինչ կարողութիւնի: Սինդուխտ մէ Նիվկիվին ասա բուխէրը վառէ, ցուրտ է: (Սինդուխտը դուս է գնում, գաւս Նիվկիվէ) Տօ, կրօմանչ առանց իմ ասելու բուխէրը չը պէտքէ վառիս, վուր տեսնումես դուսը ցուրտէ:

ՆԻՎ, ՆԻՎ:

Աղա էս սհաթին կը վառիմ. (կողմը) չեմ գինայ աղէս սանխէր Յարօին տեսաւ լէ, աղէկ բան չըլար, ես լէ անոր փչորմը խաց տուի, ճանփեցի, չեմ գինայ ուր գնաց: (Նիվկիվէ բուխէրը վառում և դուսէ գնում:)

ՂԱՂՕ. (մէնակ բէմի վերայ մանգալով:)

Էսպէս դալալութիւնով ինչ կուդառնամ ինչ . . . մէ ուղումիմ գնայ էլի բաղարը, էն իջարի բանը իմա-

Նամ, բլքամ Յքվիտաձէն ուստ դայ, անխ, էս-
քան բանիրը, էսքան չարչարանքը, էսքան դավիդա-
ուարէն, դիփ փուղի համա չէ, անխ, փուղ վուր ունե-
նամ, դիղիք ինչ կօսիմ, Աստուծ վկայ էլի, փուղ,
մէ քանի հազար, ոհ, ոհ, ոհ, (նստուծ է վերկենում ու մաս-
ժում) փուղ վուր ունէնամ էլի, էս նմուտին քաղ-
քից ընչկլի Մոսկօվ ժիլիդնի դարողա կուշինիմ
իմ արիւր, կուշինիմ. . . . Փուղ վուր ունէնամ էլի, կօ-
սիմ միր պատուելի քաղկցերուն, սորի փուղ մօդ ա-
նինք, խիւքը խիւքի տանք, մէ ժիլիդնի դարողա
չինինք, հախաչը կօսիմ, Օհ, դրախտ կերթամ էլի
էրանի գիղէնամ դրախտումը ինչ կայ, էնդի էլ փուղ
կուլի, բաս ինչ կուլի: (գրօից դուռն ծածուկն) սիլ լա,
ստուն արի էլի (մանում է Յակոբ):

Տ Ե Ս Ի Լ Դ:

ՅԱԿՈՒ Է ՂԱՂՕ

ՅԱԿՈՒ:

Ղշտէ բանը էֆէնդըմ, բանըս շտկելու էկայ:

ՂԱՂՕ (կողմը)

Դուք հասկացա՞ք, իս վունչիչ:

ՅԱԿՈՒ (ծածուկ)

Դուք բիքարաէքմը էֆէնդըմ:

ՂԱՂՕ (կողմը)

Ի՞նչ է ասում, բէքարինց էֆէնդի ովք, իս սրա
բէքարայ մէքարայ չիմ գիտի: Պարուն Հաջի ինչիք
կամնում, մէ դուն հայէվար վուր խօսիս, խիստ

լաւ կօնիս. (կողմը). դալալը վուր քսան լիղու էլ իմանայ էս միր քաղքումը, հէրիք չէ:

ՅԱԿՈՒՅ

Իշտէ հոս հարկաւոր դադ մը կայ, դէրէ վախտ կանցնի կոր, իշտէ թիֆլիզդան փողրաթէն խէր կըլլայ կոր, ըշտէ կոմպանի աղէկ բանմը կըլլայ կոր, իշտէ ցատկիր ձօ:

ՂԱՂՕ

Էս էս ինչ է ասում, կուլի խխտ լաւ բան է ասում, կուլի փուղ դադէլու տիղ է գլթի, հա չէ, էս չէ, իմացայ, կուլի նընդիր է ուղում դառնա. իս հիմի վոնց հասկանամ, ան հասկացնիմ ի հարկէ իս սրա հետ նընդիր խօմ չիմ կանա դառնա, արի մէ սրան էլի կու թափտամ. (երան) Պարոնն Հաջի աբա մէ դրուստ բան ասն, պօթօլուստա, թէ մէ փոռնդամէնտալնի բան գիղիս ասն, թէ չէ իշտա իշտա վուր ասումիս, իս կի չոնիմ փողի իշտա, ամա վուրդի է. մէկէլ հայեվար խօսի, վուր իս էլ հասկանամ:

ՅԱԿՈՒՅ

Հոս լրմնցելու բան մը կայ, իշտէ պօշ լախրդներու տեղը չէ, դու ըսէ, փողրաթէն խէր կըլլայ մի, իշտէ պօշտայ բան պէտք չէ:

ՂԱՂՕ (շտադեւում)

Ա՛խ Հաջի իս վուր չիմ գիղի ինչի իշտայ ունիս, իս քու լրմնցնելու, կօր մօր, լախրդնիրը, ախրը վուչինչ չը հասկացայ: (կողմը) մէ գլխէմէ, ուադ անիմ, սրա գլուխ

չունիմ, դնամ բաղարը: (Շրտեց Սինդ Թուրաի Է. Կ. Կ. Ե.)

ՍԻՆԴՈՒՆՍ (Շրտեց)

Ղաղօջան էն վրացի Յքվիտաձէն էկիլ է, քիզ հարցնումէ:

ՂԱՂՕ

Էկիլ է, կանչէ, կանչէ ինչ լաւ էլաւ, իս սրան ինչ անիմ, վննց ուղ անիմ. (Իրան) սլարուն Հաջի դուն մէ էքուց վուր դաս, խիտտ լաւ կօնիս, իս էսօր մէ քիզ հարկաւուր բան ունիմ. (Կորժ) էդուց կուլի իմանամ ինչի իշտա ունէ, փողբաթի, թէ դարլուվլամի:

ՅԱԿՈՅ

Շատ աղէկ, փէք էյ, փէք էյ. (ձեռք բերանին դնում յետոյ ձախաւին և դուս դնում, միւննոյնը Ղաղօն.)

ՂԱՂՕ (մէնակ.)

Փաք կի չէ, փառք քիզ Աստուծ վուր ինձմէն ուղ արիւր դրան, անջախ մէ գլխէմէս չը հիւացանւ: Հիմի տեանինք էն վրացին ինչ է ուզում, նրամէն խիլքս բան չէ կըտրում. ամա գիղիք ինչ է, բիրդան փուղ գուղէ շահով, թէ գուղ շահնէլ մինձիւր է խօստանում, ամա ինչ կուստանաս, վննըղի է փուղ: Իս կի չիմ ուզում շատ փուղ ունէնա, մըտքումս դարսած սլաննիրը կատարիմ ղուրթ լաւ միտս էկաւ, սուտ խօմ չէ ասած, բանէմէն բան կուղուսդայ: Էս Յքվիտաձէն, էն բաղնիսի տիրուջ հիտ բարեկամ է, արի սրան կօսիմ, էգէրա շինէ ինձ համա, իրան էլ մէ իմքին կու խօստանամ, ո՞վ դիղէ էս թշուր

բան շատ է էլի, կու վարցիմ, ինչ դարդ ունիմ :
(Եսուսէ Յբղիտ 23; 5)

Տ Ե Ս Ի Լ Ե .

ՂԱՂՕ Է ՅԲՎԻՏԱՉԷ .

ՅԲՎԻՏԱՉԷ .

Օ՞հ Ղաղօսս դառամարջօս, (1) վճենցիս :

ՂԱՂՕ .

Շնորհակալիմ. դճւք վճենցիք, համեցէք, նատեցէք
չէնի ճիրիմէ :

ՅԲՎԻՏԱՉԷ .

Տօ էս քանի՞ ջէր է կլլիմ, ձըլլիվ(2) քիզանայ, էս ուրիս :

ՂԱՂՕ .

Ի՞նչ անիմ խօմ զիդիք մինք գուրձի տէր ինք :

ՅԲՎԻՏԱՉԷ .

Իս շատ գուղէի քու տէ՛հնիլ, մէ սաճիրօ (3) բան
ունիմ, ուար (4) չասիս, ունդա (5) ամիրուլօ : (6)

ՂԱՂՕ .

Ի՞նչ կամէնաք, հրամայեցէք. (կողմ) վուղ կուլի ու -
զում, ուրիչ ինչ բան կունենայ ինձ մօդ, բաս չէ լիխլի
ու արրէշումի մազանդէն կուլի հարցնում :

ՅԲՎԻՏԱՉԷ .

Իս ունիմ դամտկիցէքուլ(7) զալօղնիր, սամօցի աթա -
սի(8) թոճմանի, դուն ինձ համա մէ սանթօ (9) մարդ

1 բարև, 2 նազիս, 3 հարկատու, 4 ոչ 5 պէտք է, 6 կատա -
րես, 7 հաստատած, 8 վաթսուն հազար, 9, օւլնուտուր.

(Իրան) քսան թուման էդ քնչ շատ փուղ է, չըլի մըտ-
քումը ունիք մըլքիւր առնելու:

ՅԳՎԻՏԱՁԷ.

Չէ Ղաղօջան, մէ տիղ մէ լաւ մէձէբրի (1) շուն ին
ծախում, մէկէլ մէ լաւ միմինօ, (2) դրա պատրօնա (3)
փուղ է հարկաւուր, թորէմ (4) հարուր թումնուլ չի
ծախի: Իս ուղում իմ նրամէն արնի, ամա էս նի-
մուտին փուղ չունիմ, Ղաղօջան փիքր մի անի, բամ-
ծավս (5) իմ զալօղէբի քիլիթ միւլցէմ (6) ու գինիքը ծա-
խիմ էն սահաթին զագիսծորդէբի (7) իրան սարգէբուլ:

ՂԱՂՕ.

Էդ լաւ գիտիմ, վուր քիզ վրէն փուղ չի կորչի,
վունցոր լօնդօնի բանկումը, իս խաթրիջամ իմ, էդ
հիշտ է, ամա իս էլ ունիմ մէ խնդիրք ձիզանից:

ՅԳՎԻՏԱՁԷ.

Օ՛հ Ղաղօջան էրթի թէքվի (8) էդ քնչ խինդիրք է,
վուր իս ասրուլէբա (9) չանիմ, միրձանէ (10):

ՂԱՂՕ.

Իս մէգամ լսիլիմ ձիզմէն վուր էն բաղնիսի տէրը
(ծածուկ) ձիր ինչո՞ր բարեկամ է:

ՅԳՎԻՏԱՁԷ.

Վան, վունց չէ, իմ բարեկամն է:

1 որսի շուն. 2 բաղէ. 3 ախր. 4 թէ չէ. 5 երբ. 6 տամ.
7 գրատուիմ. 8 մէ ասա. 9 չըկատարեմ. 10 հրամայէ.

ՂԱՂԹ.

Գարախանի կուրը բաղնիքն իր կա, էն խօմ նրանցն է զիզիմ, իս ուզումէի իջարով վիկալնի, խնդրումիմ, վուր դուք ինձ համա էգ գլուխ բերիք, մէ խօսիլ էիք, ձիր ջափահախնէլ կու շնորհիմ, ինչոր կու հրամայիք:

ՅՔՎԻՏԱԶԷ.

Քատօնի խար, (1) թէ գուզիս էս նմուտիս գնամ աքիմ, վուր իմ խաթրու էն բաղնիս քիզ էնէնց տայ, ուար (2) չի ասի, արաթու (3) իջարիթ մօքցէս, (4) դու էն փուղը ինձ համա ճարէ, բաղնիսի համա փիքըը մի անի:

ՂԱՂԹ.

Փուղի դարդ մի անի, վունցօր կուլի կու ճարիմ:

ՅՔՎԻՏԱԶԷ.

Բաս լաւ, իս կուզնամ նրա տուն, կուխօսինք, դուն էլ մէ էրիու սահաթից արի, էնդիւնէտ գարիգէրա (5) կօնիմ, կանդրախտնէլ կու գրինք: Էն 20 թուման չը մոռանաս, էնդի բի:

ՂԱՂԹ

Էդ հիշտ է, կու ճարիմ:

ՅՔՎԻՏԱԶԷ. (դուս գնալով):

Մաշ բարով մնան, փուղը չը մոռանաս: (դուս է գնում):

ՂԱՂԹ.

Վ ոնց կու մօռանամ, խօսքը խօսք է (ճանապարհ գցում է յետոյ մէնակ). չէ մէ ասէք ձիր Աստծու խաթրու, ախար փուղս վունց տամ շանը, ջիբիցը փուղ հա-

1 սլարոնես. 2 ոչ 3 ոչ թէ. 4 իջարով տա. 5 բարիչլիցիլ.

նիմ, շուն արնիմ, ախար կարելի բան է. տօ մէջքս
կըտրիմ, ումբըս խավրէցնիմ, մէ քիչ փուղ դաղիմ
էն էլ տանիմ շուն արնիմ. շիմ հասկանում, ախար
շուն արնիլ իսկի լավիլէ. դուս արի վուր քուչէն
գուղիս, հազար շուն շանչնթրուց, իս քնչ գիղիմ, վի-
կնլ տան, քիղ օվ դաչլա կօնէ, մախլան: Ամա նրա
վիրջի փուրացաւանքը վունց իմացայ, փուղ է ուղում,
քսան թուման, իս էլ քնչ աղրանք իմ, հէնց էնէ,
20 թումանը տուի ու պրծայ: Ո՞վ գիղէ, կուլի բանէմէն
բան դուս գայ. տօ ինչ կու դուս տանէ ինձմէն, թէ
վուր էն իջարէն շինից մէ հինգ թուման վունցօր
ըլի կու ճարիմ ու կուտամ, մնացածի համա կօսիմ
էգուց. թէ չի շինի իմ փուղը հիղ կու բերիմ. էն շան
համա էլ կօսիմ, տանը մէ լաւ շուն ունիմ, մայինց նրա
վաղէն էլ անցէ կացի, խիստ պառավիլէ, կօսիմ խիստ
լաւ շուն է դիփ ուտէլու իմքնիր է պարտում, էձէբս(1)
մէձէբարէ, բաս քնչէ: Են միմինօն, տանըս դուրթ,
մէ կաճկաճ (2) ունիմ սորվեցրիլ իմ ձուռումս նստումէ,
կօսիմ էս էլ քիղ միմինօ, թէ ասէ էդ խօմ կաճ-
կաճ է, կօսիմ իս դրան անումը միմինօ իմ դրի:
(մտնումէ Ս՛նդ ու խտը)

ՍԻՆԳՈՒԽՏ.

Ղաղօջան, իս հիրուից տեսայ, էն ջէհէլ տղէն էլի
գալիս է, էլախտ վուր ասի քիղ, մնամ էլի էստի է
գալի:

1 պըտրտումէ. 2 եղջերուկ.

ՂԱՂՕ.

Գայ բարտւի, ահանիւմ սիլ է. (Սինդուտուր դուս է գնուս ձախ կողմը) էս ինչ գիփուենանքը էսօր կատղեցան, էլ չին թողնում, վուր մէ փողոցը դիփչիւմ, է՛հ փէշակ է էլի, դալալութինը դրուստ շան փէշակ է, Եսր էս ինչէ, էնդի արնողի ու ծախողի ասլրանքը բարիչէցցրու, էստի աղջկայ համա մարթացու ճարէ, օհ, էս ախչկա ու մարթու նիմնիմցնլը դրուստ դաւիդարաբա է: -Մէ մէ աղջկայ դէճա, իս էնթաւուր տղա գողիւմ կօսէ իմ աղջկայ համա, վուր համ փուղ ունենայ, համ լաւ ասկի վուրթի ըլի (կանանց է պատկերացնում) բէդասլի (1) տղա չիւմ ուղում, կօսէ, էս միւր ջահէլ տղէրքն էլ, տրօտրօն մաշելուլ դալիս կն, թէ Ղաղօջան (պատկերացնում է տղերանց) իս սիրուն աղջիկ իմ ուղում, ում վուրթի էլ ըլի հաջաթ չէ կօսէ, թարի լաւ փուղով ըլի մէ 2 կամ 3 հաղար թումնուլ, ինստումը մինձացած, օրթուփիան մօրթուփիան ածիլ դիդէնայ կօսէ, ու ամէն բանուլ թամամ ըլի, վունչիչ պակասութիւն չունենայ: Մէկէլ թէ վուր տղէն ու աղջիկը լաւ ին մէկ մէկու սաստ դալի, իւօմ մէ իմքին տալիսին. էն էլ իշէլու չէ. թէ վուր աղջիկը կամ տղէն լաւ դուս չեկաւ, Սատուծ մի արատցէ, էնչախը կօսին մնդաւուրը մօցիքուլն է, վա, հէնց դիդէնաս, իս նրանց սրտումը նստած ըլիւմ, դիփուենանց իասխաթը դիդէնամ, իս ինչ անիւմ. լաւ է վուր լաւ սաստ դայ.

1 վաստացեղ.

վուր փխարը ուստտ էկաւ, էդ իղըլէմէն է: (1) (Ճանաւ մ եւ
Յովհաննէս և Սինդուրս)

Տ Ե Ս Ի Լ. 2

ՂԱՂՕ, ՍԻՆԳՈՒԻՍ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ:

Յովհաննէսը ֆրակով, շլապով, լոբնէտով և միրուքով խաղանիօւ
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ:

Ա, bon jour monsieur (2) *այն ներեցէք, (կողմը) ես
երևակայեցի այս բոպէիս, որ ֆարիզումն եմ: ВОТЪ
увлекся Елпсейскими полями (3) (Ղաղօն) բարև ձեզ պա-
րոն Ղաղօ ի, ի, իչ, какъ по отчеству надо спросить,
ինչպէս է ձեր հօր անունը:*

ՂԱՂՕ.

Իմ անունն լաւ իս զիղացի, Ղաղօ է, ու աղդս էլ
Նրինիմով կօսին, թէ իմ հօրն իք ուզում, նա շատ
ժուգ է մեռիլէ:

ՅՈՎԱՆՆԵՍ.

Չէ պարոն Ղաղօ, այժմ առ հասարակ ամենայն
օրրսաղովատ (4) արած անդերում միշտ հօր անունը
միասին են կանչում, զորօրինակ իմ անունս Յովհաննէս
է, հօրս Պալէլ, նաև Յովհաննէս կամ Իվան *все равно,
ուրեմն դուս է գալի որ ես եմ Իվան Պալլիչ, բայց
ես իմ բարեկամներուն և ձեզ էլ կըխընդրեմ, որ ինձ
այսպէս կանչէք, Ժանպօլ դը Գարաչիչագեանց, Պաւել
կամ Պօլ և Իվան կամ Ժան ողջ մին է Ժանպօլ:*

1 բախտիցնէ, 2 բարև պարոն, 3 ֆարիզի երեւելի ճեմելու
անդ, 4 լուսաւորիակ.

(ԳՆՂՕ. Կողմը)

Վնյի քու տղին տղայ, տօ սա էն մէ Ճանսուլ վուր կէր, ձիանիր էր խաղցնում նրա տղէն խօսմ չէ, ամա չէ նա խօսմ վրանցուղ էր, կուլի Պարիժից եկած է մօղնի ահուն ըլի. իժում ինչ հիշտ ասելու էլ է, Ճանս-պուլ . . . (Երան) Է պարոն Ճանսպուլիչ է իս վուր տեսնում զուք Ռուսէթ, զազրանիցա մանիք էկի շատ բան տեսած կուլիք:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ.

Այո, ես եղել եմ Մոսկովա, Փարիզ և այլն ուրիշ քաղաքներ, բայց առաւել շատ Փարիզը հաւանեցի:

ԳՆՂՕ.

Մուլալի մէ ասն քու հօրն օղորմի, էնդի էլ էնսպէս է ինչպէս միր քաղքումը, ասինք մօղնի մաղազիէք իմացիլիմ կնյ, Է իհարկէ մէիդան էլ կուլի, բաղալսանէն, ասինք ջուրընրող թուլուխիչք, զանք իչի մէիդանը վուրդի գօրծլի ին ծախում, դուն իս իմ պարունը, էստունք դիւի կուլի (Կողմը) վն դիւի հարկաւոր բաներ է, բաս:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ. (Կողմը)

Опять эти пошлые остроуты, фхи донъ, что за вопросы, невѣжа!

ԳՆՂՕ. (Կողմը)

Փալանը խօսմ չէ վէր գցում:

ՅՈՎԱՆՆԷՍ.

Այն, պարոն Ղաղօ, բոլորը կայ, (կողմը) ևս կարծեմ լաւ կլինի, որ շուտով սրտիս ցանկութիւնը յայտնեմ. (Դրամատիկական ձևով) այն իմ տեսած օրիորդը հն:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ. (կողմը)

Նէտայի գիդէնամ էն ինչ է կօտրտիում:

ՂԱՂՕ. (կողմը)

Իս սրան մէ բան իմ ուզում հարցնի (Իրան) չէ պարուն Ժանպուլիչ մէ ասա խնդրիմ, Պարիժում վունց է, ով գիդէ թէ լուսաւորութիւնը թէ ասինք ամամա վուրթու խիլքը, էն բաց աչքով տեսնումիս, վուր ամէնը, էն եղին արմարը նա էլ լուսաւորած ու խէլօք է ելի:

ՅՈՎԱՆՆԷՍ.

Այն ևս ձեզ ասեմ, որ Փարիզումը պասլէղնից մուծիկ ասացեալը նա ևս Ֆրանսէրէն խօսել գիդէ:

ՂԱՂՕ. (կողմը)

Էստի մտիկտու, նուր բան ասաւ, Պարիժումը կօսէ ամէն փրանցուղ փրանցուղի լիզուն խօսիլ գիտէ:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ. (կողմը)

Իմ ճանանչըս դալիս է ու պիտի վուր նրա տղէն ըլի թնչ անիմ:

ՅՈՎԱՆՆԷՍ.

Պարոն Ղաղօ, կարելի է այստեղ քաշել ծխախոտ:
(Ճանուամէ պօրտօնիցն)

ՂԱՂՕ.

Համէ՞ (Սինդուստին) էս բնէ ասաւ :

ՍԻՆԴՈՒՍՏ.

Է՞ն օրնած, դուն էլ չիս հասկանում, զլիսումս խիլը
չէ կօսէ, խուտ է :

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԻՍ. (Կողմը)

Կարծեմ սոցա հետ եւրօպական սովորութիւնը
неудобно, (Կօմիկական ձևով) պէտք է շուտով սկսեմ իմ
միտքս յայտնել, այն իմ տեսած mademoiselle (1) надо
ихъ умаслить, (սրտով) ахъ какъ трудно имѣть дѣло съ
людьми необразованными, то ли дѣло chez nous à Paris (2)
скажу какъ нибудь (Ղաղօին) Ես, ես Կամենումեմ
ամուս . . . նանալ : (Կողմը) ахъ чортъ возьми, подумаешь
съ невѣстою объясняюсь, не такъ началъ : (Էտթվումէ)

ՂԱՂՕ. (Կողմը)

Ի՞նչ թրիատրի խարջ օմքին է էլի, արի սրան
խորհուրդ տամ, զնա էնդի ախարիսա դառնա, իս ու իմ
հօքին լաւ կօնէ (ներկայացնում է Յովաննէսին) ахъ чортъ возъ-
ми, հն դըրը, մաշտուրի, էսթաւուր իմքնիր կօնէ, իժում
բնչքան կուծիծաղեցնէ, մայլինց մեր տղերքը քաղքումը
թրիատր ին խաղում :

ՍԻՆԴՈՒՍՏ.

Գէնացվալէթ էն ինչէ կօտրտութեմ, մէ սահաթ է
խօսումէ, վունչիչ չէ կանացի ասի, կուլի վիզուն փուրն է

1 օրբօրդ. 2 մեղանում փարիզումը.

Նընդի:

ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ.

Այս ի՞նչ հիանալի միտք, ի՞նչ հրաշալի խօսքեր, (Ղազօին) խնդրեմ ներէք, մի թուղթ (գնումէ սեղանի մօդ, գրպանից հանում է պօրամանէն և մատիտ) ահա ես ունիմ: Այս բօպէ մի լաւ ֆանտազիա միտս եկաւ, պէտք է դրեմ, թէ չէ կը մոռանամ: (հասում գրումէ)

ՂԱՂՕ. (լօղմը)

Էս ինչի՞ր է անում Սինդուխտ, տեսնումիս ի՞նչ խիստ խուրը տկէմէն է դուս տալի:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Ղաղօջան էլի դողցրուց, օտի՛ր, լիծանիրն էկան, ժինիքը էկան, մէ մօիկ արէ՛ք էն ընչի՞ր է անում, կօսիս չնիր ըլի խօսէցնում:

ՂԱՂՕ.

Սինդուխտ, ինչ իմ ասում, արի սրա դլխին ջուր անձինք, թէ չէ դա հիղնու հիղը տաքնումէ, ժինիքը ու՛րբօ մօդ է ըլում: . . . Մէ դուն ինձ ասա, դա էն ջայիլ աղէն է, վուր ասումէիր, ինչոր Գարաչիչազինց է, թէ՞ ուրիշն է:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Հէնց նա է, վնչի քորանամ, վո՛նց չիս ճանչնում էն ողորմած հօքի Գարաչիչազինց Պօղոսին, նրա աղէն է, դա Ռուսէթ վուր դըրկած էր, հիդ է էկի:

ՂԱՂՕ.

Հնա, նրան տղէն է, իս դրան պատկուց տեսիլ իմ
3 թէ 4 տարի կուլի դրա հէրն ու մէրը կօտորվեցան,
ինչքան դուլլաթ ունէին, դիվի վրէն մխտեցին, ինչ է՝
Ռուսէթ խիւք մօղ անէ:

ՍԻՆԳՈՒԽՏ.

Իժում, լաւ տարի դրան դայ, շատ խիւք դա է
մօղարի, դրանք ին էնդացի խէլօքնիրը:

ՂԱՂՕ.

Չէ Սինդուլատ, գուն չին դիդի, ձվոր բանական խիւք
չի ունէնա, նրան թէ գուղ Չինուամաչին դրգէ, թէ
գուղ ինչքան փուղ մխտէ, էլի էն դարդակ գօզրէն
յիդ գուքայ:

ՍԻՆԳՈՒԽՏ.

Խոուղիմ դրա գլուխը: (քօքօլա է տալիս)

ՂԱՂՕ.

Ա՛ր անգաճ կնլ ասիմ, դանա չըկան վուր իս գի-
դիմ ջայիլ ուսում առած տղէրք, Ռուսէթէմէն էկած,
մարթաւարի նստիլ, վիկէնալ դիդին, լսօսիլ, ասիլ,
շատ բան էլ կուսորվեցնին. էնդի ասումին չուրս թէ
հինդ կըլաս կա կօսէ, էն ձիւ էր, հնա, Աօմբալօինց տղէն
ինչ խէլօքնէ, լաւ տիդ ունէ, լաւ ժալօլնա, ամա
սրանը կի չիմ գիդի, պատկուց էլ հօպօպ (1) էր, հիմի
էլ էն հօպօպն է(լուլլ)մէ մտիկ արէք էն իծի միրուքին է,

1 թուոն.

տօ մէ միրուքի համա վուր Ռուսէթ չէիր դնացի, էստի չէիր կանա թողնի:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Կրա համա ասում ին ուսում սորված է, մէ հարց-
րու, իրդնքիցը ասողիր վէր է բերի, խուղիմ դրան, թէ
դա էնդու շնուք ունենայ:

ՂԱՂՕ.

Մէ մուլնի, տէհնինք ինչէ ուզում, բըւքամ զուրթ
լուսաւուրած մարդ է, կուլի էնդի էնթաուր ուստէք
կան, վուր դրապէս ծալպակասին, (1) խիւքի ին բերում.

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ. (Վերէ կենում, կողմը)

Մի քանի կուպլեաներ շարադրեցի, կամիմ մի
կերպ հասցնել օրիորդ Մակակօին, и какъ удачно,
отлично! (Կարթումէ դրամատիկական ձևով հետեւալը)

Ա'իս իմ օրիորդ Մակակօ,
Դու ինձ միշտ միտնես զալի,
Քեզ այստեղ թողնելու չեմ,
Քեզ այստեղից կը փախցնեմ:

ՂԱՂՕ. (Կողմը)

Էս առաջի կլլասը կուլի:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ. (Նմանատէս)

Madmoiselle Maéaco,

Мы съ тобою будимъ à la Rococo;

1 յիմար.

Я васъ такъ пламенно люблю,
Что безъ васъ жить не могу.

ՂԱՂՕ.

Էս վրայ էրկու կլլասը կուլի:
ՅՈՎ, ՀԱՆՆԷՍ.

Нѣтъ, очень хорошо пошло.

Mais courage, courage,
Pour faire mon ouvrages. (1)

ՂԱՂՕ.

Էս խօմ վրա իրիք կլլասը դուս դնաց:
ՅՈՎ, ՀԱՆՆԷՍ.

Այս ստանաւորները կուղարկեմ իմ նաղելի Մակա-
կօին, (Մասժուժ է) հայերէն ինչպէս կասուի, какъ яблочно
румяно по ничего.

ՂԱՂՕ. (կողմը)

Էս էլ ձիդ Պարիժի խիւքը, Սինդուխտ տեսար,
վունց վիրուլիր թրան:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Գիժ կապելու է էլի, վախտին զլխէմէդ ռադ
արան:

ՅՈՎ, ՀԱՆՆԷՍ.

Պատուելի Ղաղօ, ես տեսելեմ մի օրիօրդ աղջիկ և . . .

1 րայց հարկասր է համարձակութիւն, որ բանըս զլուխ դայ:

ՂԱՂՕ. (Կողմը)

Ես ի՞նչ է ասում, օրօրօցումը աղջիկ է տեսի, տօ
Պարուն Ժանսպուլիչ, օրօրօցումը աղջիկ տեսնիլը
ի՞նչ հրաշք բան է:

ՅՈՎ, ՀԱՆՆԵՍ.

Ես Պարոն Ղաղօ, սիրահարուած եմ, ինձ սորվե-
ցրին, որ ձեզ մօդ դամ, դուք կարող էք ինձ ազա-
տել այս սէրիցը:

ՂԱՂՕ.

Հնա լաւ Պարուն Ժանսպուլիչ, էդ սիրու դիզը ասը
իս ի՞նչ գիցիմ, էդ հունարը մէ թուրք կայ բաղնիս-
ներու գլխին, սուրբ Սարգսի մօդ է կէսում, նրա
մօդ դնան:

ՅՈՎ, ՀԱՆՆԵՍ.

Ոչ, այդ չեմ հարցնում, դուք ճանաչումէք կամ-
կամի՞նց աղջկան Մակակօ անունով:

ՂԱՂՕ.

Վ՛հնց չէ. թէ դուդ չըլիմ ճանչնում, էլի կուզի՞նիմ,
վէշակա ի՞նչ է:

ՅՈՎ, ՀԱՆՆԵՍ.

Պարոն Ղաղօ, ես կամենումեմ միւս անգամ էլի
տեսնել այդ աղջկան, որովհետեւ առաջին անգամ

պատահմամբ տեսայ. ես սիրումեմ նորան, խնդրեմ մի լաւ ցոյց տաք. ես սիրումեմ, ես կը պատուեմ . . . սէ, իմ օրիօրդ, դու իմ Աստուածուհի:

ՂԱՂՕ. (Լողիչ)

Հնա հնա (Յիծաղում է) տեսանք. (Իրան) բաս լաւ Պարսն Ճանապուհիչ, մէ դուն էլօր արի, Սինդուխտ դուն էլ խօսմ գիղիս միր հարէւան Աամկամինց աղջկան:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Վարավարդով իմանումիմ ում աղջկայ համա է ասում, դրուտ միր Յացինինց Մակակօի համա կուլի, էն օրը նրանց տանն էի, ինձ ասին թէ մէկ էսէնց փրանտ աղա է մեր քուչօքը անցուղարձ անում նըշնով ասին, քնթին չէշմակ կօսէ, ձեռումը տրօստ, կարձ միլքով, հէնց դա է (նլատում է Յովհանէսի) դուն ապրիս վուր դա է. սա հիմի իմացիլ կուլի վուր մէ հաղար թումանս փուղ ունին, էն աղջկայ հէրնումէրը հիլ դրած, դա էլ էկիլ է, թէ խխտ սիրումիմ կօսէ, նրա փուղի սէրը ուիրօ կունէնայ. վննց չէ, դիւր դրա համա չը մինձացրուց աղիլ մաղիլ աղջկան, փէսայ ունէնայ, էնէլ էղթաւուր, արա վիս էկադրէրա, ինչ նրա լաիլ է:

ՂԱՂՕ. (Կաղժը)

Աղբէր իս շատիմ տեսի Ռուսէթից էկած ջայիլ աղիբք, հէնց միրուքով էլ, ամա հէստի օրինաւոր մարիփաթի, լաւ լուսաւորած օքմիր, սրա մէջը վունչիչ չը տեսայ. մէ գլխէմէս ռաղըլի, գնամ էն բաղնիսի տիրուջ տուն, կուլի էն կանդրախտը դրած էլ ըլի, սրանից վունչիչ խէր չկայ:

ՅՈՎ, ՀԱՆՆԵՍ.

Պարոն Ղաղօ, ես կամիմ այն օրիօրդին հետ ծանօթանալ, կանոդ էք դուք այս բանը յանձն առնել:

ՂԱՂՕ.

Խիտ լաւ կուլի, իփոր գուղիս մէտիղ եղեղեցումը, ան բուլլարի վրէն, վուրդի էլ կուլի շանց տամ, կու չալիչդամ. մէկ գուն էլի տիս, իժում իս դիդիմ վունցօր կուլի շինիմ քիղ համա. (Կաղժը) տօ էս ինչ ցաւ կըտրվեցաւ գլխիս:

ՅՈՎ, ՀԱՆՆԵՍ.

Այն խնդրեմ պատուելի Ղաղօ:

ՍԻՆԴՈՒՍ. (Կաղժը)

Ի՞նչ շատ է խօսում, (Ղաղօին) գլխէմէդ ռաղ արն :

ՂԱՂՕ.

Իս կի չի՞մ ուղում վուր ջալդ գլխէմէս ռաղ ըլի, դիդիս ինչ, մէ կու օրըշտամ, ըլլքամ իմանայ վուր զահէս տարաւ: (Շրջաւորէ)

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՍ. (չլապ էն վեր է առնում և պատրաստվում դնալու.)

Պարսն Ղաղօ, խնդրեմ չը մոռանաք ինձ, յետոյ պահանջեցէք ինձանից, ինչ որ կամիք, ինձ կը պարտաւորէք. չէ, դուք չըզիտէք սիրահարուածի սիրտը, ինչպէս անհանգիստ է լինում, խնդրեմ ասէք, Երբ, կարող եմ նորան տեսնել:

ՂԱՂՕ. (հոգիք)

Սէրն էլ ինչքան դավիդարարա է ունեցի. (երան) էգուց չէ էլօր, իս ձիզ իմաց կօնիմ:

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՍ.

Հն չըմոռանաք, (հոգիք) если это дѣло удастся, то я буду самимъ comme il faut (երան) մնաք բարեւարսն Ղաղօ, Մաղամ Սինդուխտ, ինձ իբրև ձեր որդի համարէք, խնդրեմ: (բուս է գնում, Ղաղօն ճամբայ է գցում)

ՍԻՆԴՈՒԽՏ. (չտապ վ)

Քն վնի քօրանամ, ինձ մաղամ է կանչում, տեսնումիք էդ լիրօ բէհային, չէ էլ ամանչում, հէնց զիդէ իս Տօլէի մաղազինի շուր կարողնիմ, ով զիդէ, իր խիւքումը իրա զլուխը մինիստար է կարծում:

ՂԱՂՕ. (յետ գալով)

Արի էսպիսի ախմախին մի մոռանա, արի սրապէս-

ներու համա աղջիկ ճարէ, գորբէգոր կօնին, բաս ինչ
 կօնին. չէ, օղորմի կուղորդին դէղի ու մամի գնրեղ-
 մանին, թէ մէկէլ գայ, կօսիմ էն աղջկա տէրը քիզ
 չէ հավանում, մէ բան կու մօզօնիմ, վուր գլուխ բէ-
 րէլու չէ. Սինդուխտ, իս մէ գնամ բազարը. էս ցան-
 ցար ժանպուլի համա, անմիղ էսքան վախտ կորցրի
 բանդ էլայ. գնամ էն բազնիսի իջարէն տէհնիմ: Յըք-
 վիտաձէն խիստ ումիկ էրիտ, կուլի էսօր բանը վի-
 ջացնիմ, ուրախ ուրախ տուն դամ (2 անգամ փրշտեցնում է)
 խէիր իշալւնյ, բանը հաստատ է, վուր ասումիմ քանի
 էս իջարի վրայ փէքրիմ անում, դիւի էլի, դիւի 2
 քինթ է գալի, խէր է գալի. ան Սասուժ գու դէ-
 վէր մտիկատու, ան Սուրբ Աարապիտ քու մուրազին
 մէռնիմ: Սինդուխտ ջան դուն էլ աղօթք արա, թէ
 իջարէն մնաց ինձ վրայ, իժում իս զիղիմ ինչ թալուր
 կու ապրիմ. քիզ ինչ թաւուր կու պահիմ, մէ խօս-
 քով, դախազումը կու նստէցնիմ, քիզ կանարէիկա
 կու շինիմ, ինչ վուր քու օրումը չիս տեսի, կու շանց-
 տամ, կու հազցնիմ քիզ մախմրէ քաթիբա, օսկէ կօճ-
 կնեքով, դիւի Փայէտոնով կու մանածիմ, ուրիշ ինչ գու-
 ղիս էստու վրայ լաւ, (շտապելով դուս է գնում,
 Սինդուխտ իբրև աղօթքի է պատրաստվում)

Վարդանյուրը ընկնում է:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ.

ՏԵՍԻՒ, Ա.

(Եւմը ներկայացնում է միւսնայն առաջի գործողութեան սենեակը)
ՍԻՆԳՈՒԽՏ. (մենակ, նստած թախթի վրայ, թեւէ մտնում էլիկով)

Աբա էսպէս դալալութիւնով իմ մարթը ինչ կու
դառնայ է, թէգուղ հարուր տարի էլ սնամբը ունէնայ,
ինչկլի ինի էսէնյ պիտի մնանք, մէ երկու շայի դա-
դումէ, էնէլ էն օրնէւէտ խփովումէ, թէ էնպէս դար-
դակ ժանսպուլ պանսպուլնիր շատացան միր քաղ-
քումը, իժում ախ միր հալը ինչ կուլի. էն ծխնածը
թէ փուղով թէ խիլքով էրկուսէմէն էլ դարդակ է, էն
աղջիկը, կամ մինք, ինչ խէրի պիտի հանդիրինք. սալայի
անիծքից ու բէարբութէնից . . . թէ իմ մարթը լախտ
ունէ, էն բաղնիսի իջարէն կու վիկալնէ, էնչախը մա-
րիփաթի մարթ կուլինք, մէ էրկու շահու տէր կու-
դարնանք, օրինաւոր մարդկերանց մէջ կու խարնը-
վինք, չըլի իջարադարի կնիկ խօմ կու կանչն, աբա
հիմի ինչ, դալալ Ղաղօ, դալալ Ղաղօի կնիկ, հա
ինչ պատիւ ունիմ, հա ինչ անում, հօրէն քինթը
ծակ Մաթօի աղջիկը, հում վուրթին է, հա ինքն օվ
է, նրա մամէն փինաշութիւն էր անում, ու դէզէն
հաց թխելով մանէր դալի, աբա հիմի տիս, վիս էկաղ-
րէբա, մէղափուլ փողոցումը մանդալիս չճանչնէնաս,
ու չստիս թէ սա փլան փլանն է . . . զուքած լաքիէն
էզնէն, քու սրիւր, կօսիս թէ մինձ տաննմէն է . .
նրա մամէն փինաշութէնէմէն ձէուր վիկալաւ, դնաց

մէ ինչոր փողբաթ արաւ, փուղ դաղից ու կնդով իր
աղջկան լաւ տիղ մարթու էրիտ Նիւի կօսիս, մար-
թու վուրթիին, փողբաչիկի կնիկին կանչում, դրապ է
ծածկի, կարնալին է հաքի, ին, կրիմ նրա զուխը,
էրնէկ գիղէնամ էն էն բէհային ուննէ ուղում արմցնի
(Երկու թիւը մանուկ) ան ինչ անիմ, Աստուած փլաւն
ունն է տլի իշտար ուլ ունէ (Երգում է ջանդուումի եղանակով)

Իս վուր դնլալ մարթ ունիմ, ջան գուլում ջան, ջան,

Քաղքումը պատիւ չունիմ,

Թէ Աստուած կու աչօղէ,

Իջարադրի կնիկ կուլիմ:

Դրապի սալովի կու ծածկիմ,

Կարնալինա կու հաքնիմ,

Յաէտօնով մանդուքամ,

Դնչմնի աչքը կու հանիմ:

Պիկնիկներում մանդուքամ,

Լօտօի նումէր կու սորվիմ,

Էնդանց կօսին Սինդուխտ ջան,

Սօրօկին հանէ ջալդ արան:

ՏԵՍԻԼ Բ.

ՂԱՂՕ. (Մանուկ է սւրբիս և երգելով)

Գուլում ասողը Սինդուխտս է, ջան գուլում ջան ջան.

Իջարադարը Ղաղօն է,

Հօրէս կանդրախտը կու բերին,

Տիրուչ ձեռքով քաշած է:

ՂԱՂՕ

Աբա Սինդուխտ ձեռաց զակուսկայ, էս սահաթին
 զքմննիր գուքան, (լու՛ւր) վննցէ, իս խիւք չունիմ, ինձ
 վախէցնում էին, քու բանը չէ կօսէ, թող խօսին
 իջարէն իմն է, կանդրախտնէլ հազիր է, Գիքօն տարաւ
 պօլիցումը հաստատելու. մէ ուզումիմ էլի կարթա
 դուք էլ լսիք, լաւ է գրած :

ՅԵՆԳՈՒԾՏ (յս ժամանակ մտնում է Կիւլիւ՛ւր տուփէն պատրաստելու)

(լու՛ւր) Աբա վուր ասումէի, ձախ աչքս լաւիմ փորձի,
 Ղաղօջան Աստուած յաջողէ, հիմի ինչ խօսք ունիս,
 խօս կու կատարիս, ինձ վուր խօստացար, գրնայր,
 կարնալինէն, Ֆայէտոնը, ուրիշ իմքնիր :

Կիւլ, Կիւլ (չտասկելով)

Աղաջան, իմ չարխներս հինացելեն, թածանցնես :

ՂԱՂՕ.

Տօ վնն զուրումսաղ, ուղղլի զլխնմէս (լու՛ւր) ջէր
 իմ կնդա ու ինձ համա վունչիչ չիմ արի, հախ հարա
 բիջնէ առաջ տուն նընգնում. Սինդուխտ ասա, ինչ օր
 գուղիս, ամէն բանը էզուցելէտ իս մէ ուզումիմ
 իմանա, էս իջարէն խօս իմն է, Աստուծով կու հա-
 հարստանամ, մէքանի հազար կունէնամ, իժում,
 իժում մէ լաւ տուն կու չինիմ էս էլ
 կա, վայթէ բաղնիսը հինէ քանդուի, հն շէ,
 վայթէ պաժար նընգնի, չէ, իս էլ ինչիմ ասում,
 վունց կուլի, վուր էլիէր, ընչկլի հիմի կուլէր :

ՄԻՆԴՈՒԽՏ.

Ղաղօջանն էն փախտօնը ան կալասկէն վուր կու
տարնիս, լաքիէն վուրդի կու նստի, առաջը թէ էզնէն:

ՂԱՂՕ.

Մեր Կիւմլիվին կու հրամայիս, առջիվը կամ էզնէն,
վուրդի տիղ կուլի կու նստի էլի:

ՄԻՆԴՈՒԽՏ.

Վնայ իմ աչքիս, էդ վննց կուլի, էն կրօմանջը ինչ
լաքիութիւն կարա անի, դրան պիտի դուս անինք,
վիս էկաղրէբա, (1) ինչ կօսին, կօսին էն փօղրաչիկ
Ղաղօն, էն հարուստը, կրօի լաքիա է բրնի, չէ Ղա-
ղօջան մէ ուուս լաւ զուքած օքմին պիտի ունենանք:

ՂԱՂՕ.

Էդ հիշտէ, դուն ինձ ասան, տուն վուրդի շինիմ,
իս ասուամիմ Ղուլովինակի պրօսպեկտի վրայ լաւ կուլի:

ՄԻՆԴՈՒԽՏ.

Ղաղօջան դրան մօտ զանգակ քաշելու էլ շինիւ
տու, վունց ուր Ղարիբէզինց դրան մօտնէ:

ՂԱՂՕ. (Կողմը)

Չէ, չէ, էրէխերբը, բլիբբը, դիփ կու քաշքշին, կու
փչացնին, էդ մէկը թող մնայ, հաջաթ չէ. իս ու դուն

1 ինչ լայիղ է.

վուր վաքսալից միր փախուհնով գուքանք միր տուն,
իս քուչիցը կու բղավիմ բիճօ (1) կարի դանդէ, (2)
էսպէս ուխրօ լաւ կուլի:

ՍԻՆԴՈՒԽՅ.

Շախիթէնը խօսմ մէ մէ դամ մէ ձարք կունէնանք
կնգղերանց խաթրու, վունցօր Թախիթախինց տանը:

ՂԱՂԹ.

Էրկու ջեր, մէ օր սղերանցը, մէ օր կնգղերանցը,
օ՛՛քէփէ վուր կօնինք:

ՍԻՆԴՈՒԽՅ.

Բաս էգուցէւէտ գնամ Սարէդօինց տունը կամաց
կամաց լօտօ խաղալ սորվիմ:

ՂԱՂԹ.

(մէ աճգամ փրշտէցնում է) Հա, էլի, էս ինչն սարք էկաւ
... ջեր փուղիրը դաղիմ է, ինչիս շտապում:

ՍԻՆԴՈՒԽՅ.

Ատտուծով կու դաղիս, Ղաղօջան, էսօրէւէտ խօսմ
չիմ ասում:

ՂԱՂԹ. (Կողմ)

Չէ Սինդուխտ, իս մէ լաւ տուն կու շինիլ տամ,
մէ լաւ արխիղօխտուր էլ կու կանչիմ ... փուղ խօսմ
կունէնամ, (էլի մին աճգամ փրշտէցնում է) վա, էս ինչէ:

(Գիւնթը սրժումէ) խարվուղ կուլի կո՛ւ անցկէնայ . . . է իժում մէ լաւ բաղ իմ ուղում արնի, իհարկ է օրթա-
ճալումը, իս ու դուն Սինդուխտ ջան բարեկմներով,
խաղ ասելով, սէյր անելով կու զնանք բաղը, էն չարխի
մօտ չարխն էլ զը զը զը (մատով պտս ում և ձայն է հանում ինչ-
պէս անիւր) ջրի ավիը, սուփրէն կու բայ անինք, . . . մէ
ձգնապանէլ լաւ ճանար կու բէրէ, իս էլ մէ կարմիր
թումնանուց կուտամ իրան. նա էլ կօռէ, աղան շէն
կէնանս, վուրդիքդ անարին, . . . իժում չային, ինչ լա-
ղաթ ունէ, էն չարխի մօտ չաի խմիը, ինչ քէփ, ինչ
պատիւ կուեննամ, էնջախը ինձ վունց կու կանչին
հան, աղա Ղաղօ, (չպարտ մանէգալի) Սինդուխտ էն վրա-
ցիվար խաղը վճենցին ասում:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Աղա բաղչի միրճանդէբա, միխէդ մօխէդիս ճի-
րիմէ: (1)

ՂԱՂՕ

Աստուած գուղէ մէ տղա կունէնամ, իժում իս գիղիմ
հորան Սինդուխտ, 10 տարէկան վուր դառնայ, կու
ղրկիմ Մոսկով, թող դօխտուր դուղղա, վայթէ ժան
պուլիպէս յիտ գայ, վան էնչախը ինձ համա ինչ դժարէ,
կու զրղիմ Պարիժ:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Չէ Ղաղօջան իմ քօրիւս տղին Մոսկով չիմ թողնի,
էստիէլ լաւ կուլի:

1 պարոնը պատրաստում է այդի զնալու, դէսու դէն նայ Յ-
լ ուղ մատաղ.

ՂԱՂՕ.

Տուտուց մի դուստա, թող զնա Մոսկով մարիթ
դարնայ, . . . դուն մէ էն վրացելվար խաղն ասա:

ՍԻՆԴՈՒԽՏ.

Աղա բաղչի միքձանդէբա, միխէդ մօխէղլիա ճիրիմէ:

ՂԱՂՕ. (կողմը հպարտ մանդալով)

Գուն տիա թէ Ղաղօի զլխին ինչքան դուշման է
հաւաքովում, հաջաթ չէ, եօլլա կու տանիմ: (մտնած
է գիքօն)

ՏԻՍԻԼ ՎԵՐՁԻՆ.

ՂԱՂՕ, ՍԻՆԴՈՒԽՏ, ԿԻՎԿԻՎ ԵՒ ԳԻՔՕՆ.

ԳԻՔՕ.

Բրավօ Ղաղօ, էս էլ քու կանդրախտը, զիւրունանքը
ձեռք քաշեցին: (տալիս մի թուղթ)

(ՂԱՂՕ. ուրախ)

Օ'հ չէնի ճիրիմէ, արա մէ տու կարթամ: (կարթու
մէ այս գաշնագրութեան թուղթը, որն ուր վերջը կայ եւս հայերէն
Թարգմանութիւնը, տէս ծանօթութիւնը) Մյուս 1863, օտնըն
1 ըլցես Մշակման 12 Տաստա, հցենի ամիսի յիշմորայ եղլոն Մօմ-
Մյրդետ տիօղլոնիս թցնօզրեղլոյ, (անմիտ մարթու հիւ չգի-
տէնաք բան ունիմ բրնած) անըղաօար Շարնօնիս թյ Տակմարօզի ըս
տիօղլոնիս Մօյալալօնիս թմիեղլոյ (հա չիմ կանա քաղքեյի դասնա

ღაღო კირაკუზას ძე ნიშნიმოვი, დაწვერეთ ეს შეკრულობის
 წერილი და კანდრასტი, ჩვენგან ზურაბის ძე მაქვს ქალაქსა
 აბანო, ვაძლევ იქვართ შენ მიმნიმოვსა, თავის ასობნებით,
 ცაუზებით წყლებით და აარუთვე ყოველის გამართუობით
 რაც რომ იპოვება იმ აბანოში. (ხატლსამაყარხსრისუღ ლოსი)
 ჩემო სხენებელ რიცხვიდამ სამის წლის ვადითა, წელიწადში
 ათას სამოცდა ჩვიდმეტი თუმანი და სუთი მინალთუნი, თეთ-
 რი ფელი, რომელიც იქს ამის ნახევარი სუთას თვრამეტი
 თუმანი, შვიდი მინალთუნი, და ათი შაერი. ეს ფული რად-
 როსაც მოვითხოვო წვრილათ მაშინვე უნდა გამომიგ-
 ზავებო (ქა ზეზეზა ზრან მხეზაზ ჭიოზ ყაზიზი, ქა ქიოზზი ზაოქიზ,
 ამაზ ჩნზ ზაზ, ზიოქიზ ზეზათი ზქიზს ზ. მიაღზარქი ზქიზზ. ან იოქიზ
 ზან ზიო. მიაღზიზ) ვინიცობა არის თავის ღროს ფუ-
 ლი არ გამოგიგზავნო. მაშინ შენი უძრნვი და
 მოძრავი მამულები იქოს ჩემი პასუხის გამცემი.
 (მაზიქ არა ზა ჩნზ ზ ზქიზ, ჩნზზან აზი ზზ მქი ზქიზ, მხეზაზ ზქიზ
 აზი ქიოზ ქიზ მქქიზღ ყაზთაზიზან თანზ, ზზ მქიზ-ზამაზ აზიოთიო-
 თიოქიზს ლა ზქიზ, სიოთაზაზა ზქიზ ზქიზ ზქიზ ზქიზ ზქიზ ზქიზ ზქიზ
 ზქიზ ზქიზ, ზქიზ მქქიზღ ზაზსზზზაზ ზაზზზზზზ ზქიზ ზქიზ ზქიზ ზქიზ
 ქიოზ ზქიზ ქიოზ მიაღზამღ სიოქიზ) ვიძც ამ პირობას გარდასდგეს
 ათასი თუმანი უტრაფი პრიკაში საგლანოსთვის (ზი იქიზზაიოზ
 ზ ზქიზზ. ზაზზზ ზქიზზან აზიზიზიზი ზამაზ) რომელზედაც ჩემ სა-
 კუთათარს ხელს ვაწერ ზურაბის ძე საკმაროვი

ხელს ვაწერ და ჩემი ყაბულია ციფლიისის მოქალაქობის
 მძიებელი ღაღო კირაკუზოვის ძე ნიშნიმოვი.

իս մէ ուրախութենից ուզումիմ խաղ ասի:

(Նոր բահար ես, երգի եզանակով)

Նոր համբավիս գովելի,

Թագա բանիս գովելի,

Իմ իջարէն է գովելի,

Իմ նուր փէշակն է գովելի:

Որտեղից բաղնիս ուստ էկար,

Էս օր դուն իմ ճանգս նընդար,

Դալալութենով բէզրեցա,

Բաղնիսի ջուրն է գովելի:

Թէ մեր խաղացածը էր գովելի,

Մի ծափահարութիւնը իսկի չէ աւելի:

Էրեւանի շէնոմ ե:

Վ.Ե.Զ.

Մ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն.

(Պայմանագրի հայերէն թարգմանութիւնը)

Յամի 1863, յունվարի 1-ին կէս զիչերուայ 12 ժամին, մենք ի ներքոյ ստորագրողքս, Տիխիսու ընակիչ Անդուղափար Զուրաբիս ձէ Սակմարով (անիղ մարթու զիւր ըր զիւրէնաք բան ունիմ ըրնած) և Տիխիզու անուանեալ քաղաքացութիւնը փընդրող, (հա ինչ է չիմ կանա քաղկեի զառնայ) Ղաղօ Կիրակուսեան Նիմնիմով, զրեցինք այս մեր միաւորութեան թուղթը և զաշնադրութիւնը, ոչ

միզանից Զուրարիս ձէն ունիմ Տփխիս քաղաքումը բազանիք որն որ տալիս եմ քեզ Նիմնիմովին, իջարով, իրան սասորներով, հառուղներով, ջրերով, և նմանապէս իրան, սարքով և կարքով, ինչ որ դրանովում է այն բազանիքի մէջ (էս էլ ջամադ արնիլը կուլին) վէրին նշանակիլալ ժամանակից երեք տարով, տարէնը հազար հոթանասուն և հոթ թումանով ու հինգ մանէթ, որոյ կէսը կանի հինգ հարիւր երէտուն ութ թուման հոթ մանէթ և տասը շահի: Այս փողը երբ պահանջեմ, փոքր առ փոքր պետք է ուղարկեալ ինձ (Վաւ եգեբա նրան մեբաշ փուղ պակի, իս վուրդի ճարիմամա ինչ կայ, կօսիմ քէսատութիւն է մուշտարի քիչ է, ա՛ն ուրիշ բան կու մօզօնիմ) կարելի է իրան ժամանակին քեզանից փողս չը ստանամ, պէտք է քոյ շարժական և անշարժ կայքը իմ պատասխանատու լինի. (մօթի արա, էս ինչ է գրի. ինչքան ասի եդ մի գրի իս մեռած չիմ ասի վուր իմ մլքիլը պատասխան տան եդ միզ արուտուր անողին լու չէ. իստացաւ թէ չիմ գրի, էէի գրել է հաջօթ չէ թող գրէ, իս ձեզ ասիմ թէ մլքիլո ծախվեցաւ քարուասէք է վուր կու ծախվի. վունց չէ. իր մտքումը խափից ինձ), ո՛վ որ այս պայմանից հրաժարուի, տասը հազար մանէթ տուգանք տա աղքատանոցին: (էս օրինաւոր է գրած, հազար թուման աղքատներու համա կօսէ)

Որի վերա ձեռք եմ քաշում Զուրարիս ձէ Սակմարով.

Ձեռք եմ քաշում և համաձայն եմ Տփխիզու պատ-

ւաւոր քաղաքացութիւնը վնասող Ղաթօ Կիրոս-
կոսեան նիմնիմով:

Այս դաշնագրութեան գրելիս պատահեցայ Տի-
խոսու քաղաքացի Մէլքօ Տէր Փիչիուլով:

Այլմանդիլ Պետրուսով:

Էս կանգրդիսը գրելուս պատահեցայ ու յիշատ
նոր եկող Ազատօ Փափակուչախով:

152

19014
19015

2013

